

Medlemmer, men som dog kunne baade have og ikke have aaben Bod. Saa kan altfaa den Forklaring, jeg før mente var den naturlige, ikke passe. Hvad er saa Meningen? Man har paataaet, at det skulde være Meningen, at man kun skulde kunne handle eller fordele Varer, hvad man vil kalde det, til Medlemmerne paa visse Tider af Dagen, Ugen eller Maaneden, men saa maa man dog i alt Fald have et Lokale at fordele dem i, og her staar blandt det, som skal forudtættes ikke at maatte have, ikke blot aaben Bod, men ogsaa „lignende Forretningslokale“. Hvad vil det sige? Man kan jo ikke undvære et Forretningslokale, som ligner en Bod; thi man kan dog ikke fordele sine Varer paa Landevejen. Jeg synes, at dette trænger til nærmere Forklaring. Jeg har foregæves søgt hele Lovforslaget igennem og Bemærkningerne til samme med, uden at kunne finde Forklaring paa disse Udtryk. Dersom dette Udtryk „aaben Bod“ skulde være et teknisk Udtryk, om jeg saa maa sige, og skulde betyde det samme som at handle med Ikke-Medlemmer, hvorfor i Alverden skildrer man saa ikke rent ud Sagen, som den er, og giver den sit rette Navn. Man kunde jo sige som saa: De Foreninger, som ikke dele Varer ud til andre end Medlemmer; og de, som handle med Ikke-Medlemmer; saa var det til at forstaa. Hvorfor kommer man nu frem med et saadant Forslag som dette? Hvorfor indstiller Næringskommissionen til Ministeriet saadanne Lovbestemmelser, som sigte til ligefrem at ødelægge noget gavnligt og godt, som har udviklet sig i vor Tid? Der er kun et Svar derpaa, det, som ogsaa den højtberedte Minister ligefrem gav i sit Foredrag, nemlig at det var for at beskytte Mellemhandlerne, særlig de Købmænd, som bo i Købstæderne. Mellemhandlerne skulle jo leve, siger man. Men det er virkelig et Spørgsmaal, om den Sentens holder Stik ganske i Almindelighed. For at De skulle forstaa mig, vil jeg sige: Er det Mellemhandlerne, der ere til for det Publikums Skyld, der køber Varer hos dem, eller er det dette Publikum, som er til for Mellemhandlernes Skyld? Jeg synes, dette Spørgsmaal alene maa kunne klare Sagen. Men naar det nu er en bitterlig Kendsgerning — og jeg har en Erfaring i den Retning, som kan slaa det fast, og ikke blot jeg, men mange med mig — at Folk kunne købe deres Varer lige saa gode i Forbrugsforeningerne, som man kan faa dem hos Købmændene, men meget billigere, og de saa tillige have den Fordel, at man kan faa sine Varer paa Stedet i Landsbyen, hvor man bor, fremfor at man skal gaa $1\frac{1}{2}$ —2 Mil til Købstaden, hvor Arbejdsmanden altfaa skal spilde sin Tid, miste

sin Dagløn og fristes til eller ligefrem nødes til at bruge Penge for at faa sine Varer — naar det er bitterligt, siger jeg, at naar alle disse Fordele kunne opnaas — jeg skal om lidt paavise det nærmere — hvorfor skal saa Landalmuen være pligtig til at søde en Stab af Mellemhandlere paa sin egen Bekostning, og det bliver Tilfældet her, hvis dette bliver Lov? Det er jo i Grunden affurat den selvsamme bureaukratiske Tankegang, som det erede Medlem for Randers Amts 4de Valgfreds (W. Dinesen) forleden Dag drog frem. Det, han gav Navn af Funktionarisme, lige det selvsamme har man her. Man har en Høben Embedsmænd eller Embedsmændsmænd, som skulle forsynes; de kunne nu en Gang kun være det, for det have de lært, og saa skulle de leve, og saa sørges der for at lave Embeder til deres Underhold. Men paa hvis Bekostning? Paa hele det store, menige Folks Bekostning. Saadant er det affurat her ogsaa, at denne Lov vil medføre, at der staves en Overflødighed af Mellemhandlere. Thi jeg er fuldstændigt enig i, hvad der er blevet sagt, at det er nødvendigt ogsaa, at Mellemhandlerne virkelig ere; men en Overflødighed deraf er ikke nødvendig, og det vil der blive skabt, hvis dette bliver Lov. Jeg ser meget vel, at det er af Bigtighed for vort Land, at der findes en dygtig, vindstibelig og vel udviklet Handelsstand, men læg Mærke til: det er ikke Kvantiteten men Kvaliteten, det gælder om; det gælder ikke om at skabe den store Mængde. Dygtighederne skulle nok finde frem til Gavn for sig selv først og fremmest, men ogsaa til Gavn for Landet og hele Folket; men dersom dette bliver Lov, og Brugsforeningerne lukkes — for det ville de utvivlsomt blive over det hele efter de Hindringer, der her lægges dem i Vejen — saa vil det selvfølgelig medføre, at Folk ville strømme til Købstæderne og ned sætte sig der inden for Læbæltet og Publikum blive nødt til at søge til dem for at købe deres Varer. Jeg er sikker paa, at paa de Steder, hvor Brugsforeninger have taget Opsving, vil der blive mindst det dobbelte Antal af Mellemhandlere, og det kan jeg ikke indse er nødvendigt. Det vil kun medføre dette ene, at Folk ville komme til at betale deres Varer, deres Fødemidler og øvrige Brugsgenstande meget dyrere end nu.

Dette Lovforslag er en Beskyttelseslov til Gavn for den enkelte, men til Skade for Folkets store Flertal, og derfor er jeg imod det. Det er en Lov, som sigter paa at stoppe en god og sund Udvikling, som netop er til Gavn for dem her i Landet, som trænge til at hjælpes, og derfor er jeg imod den. Det